

რედაქცია: სოლოლოვზე, ბ. ლის ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეჟე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дროზდა“.

გაზეთის ფასი: მთელი წლისა — 8 მ., ნახევარ წლისა — 5 მ., სამის თვის — 3 მ., ერთის თვისა — 1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა და რედაქციისა

გვით ასოზე 1 კაპ. ჩვეულებრივად ცეროთი — 5 კაპ., პატარათი — 4 კაპ

რედაქციას უფლება აქვს გაასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

განცხადება

გამკვს პატივი განუცხადო თქონისის პატივცემულ ვაჟრებს, რომ ვე მოვიტანე პარკი დამ ყოველ გვარი საქონლის ნიშნებით, რომლებზედაც პი-ლებ ზაკაზებს კარგის პირობებით.

მსურველთ შუამლიანთ ნახონ ეს ნიშნუები უ. არწრუნის ქარვასლაში № 181, სადაც იმხნება გამოუენილი მოკლე ხნით. პარკის ზიკმა: Gilles et Iohan Chandons.

წარმომადგენელი ზ. იეზოვი. (12—7)

ნახევარი წლის ხელის-მოწერა

„დროებაზე“

მიიღება რედაქციაში—ბლის (სადოვის) ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

შალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дროзდა“.

ფასი ნახევარ წლის გაზეთისა, ე. ი. 1 ივლისიდან წლის დამლევამდინ, გაგზავნილი—ხუთი მანეთი.

ტელეგრაფები

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

პეტიტორი, 23 ივნისს. „მმართველობის მოამბეში“ გამოცხადებულია, რომ ლენერალ-ინტენდანტი ქაუჭმანი დანიშნება ინჟინერის ნაწილის ლენერალ-ინსპექტორად. ქაუჭმანის მაგივრად დანიშნა მოამბედი არმიის ინტენდანტი სკვორცოვი.

ლონდონი, 22 ივნისს. აქ მოვიდა სიმლიდამ ტელეგრაფმა, რომ რუსის ელჩი ბალხში მისულა. ხაიბერ-ხანმა გამოაცხადა, რომ არ გაუშვებს რუსის ელჩს პაბულში.

სტამბოლი, 23 ივნისს. ხმა გავარდა აქ, რომ ვითომც აღრანდელი ხონთქარი მურადი გაიქცა ხომალდით, რომელიც მარმარილოს ზღვაზე მიდიოდაო. მურადს შეეშინდაო, რომ ახლანდელ ხონთქარმა არ მომკლასო.

ბოღგარის მთავარმა მიიღო მთავრობის ღირსებაში დამამტკიცებელი ბართი და მარნაში წავიდა.

საქართველო

მთიულუბის გადასახლება (დასასრული)

წარსულ ნომერში მოყვანილ მიზეზებს გარდა, არის კიდევ სხვა მიზეზებიც, რომელნიც უნდა აბრკოლებდნენ მთავრობას მთიულუბის ასე ერთიანად და განუკითხვად გადასახლებაში.

არა-ერთ-გზის გამოცდილებამ დაარწმუნა რუსეთის მმართველობა, რომ შუაგულ რუსეთში გარდასახლებული მთიულუბი ვერ სძლებენ იქ, ვერ იტანენ იქაურ ჰავას, ჭლერქლებიან და იხოცებიან.

ამავე გამოცდილებამ დაგვარწმუნა, რომ ვერც რუსეთიდან და საზოგადოთ უცხო ქვეყნიდან გამოსახლებული ხალხი სძლებს ჩვენს მხარეში. მსენიც ავით ხდებიან, ვერ უძლებენ მთის ჰავას და იხოცებიან.

რა გამოდის აქედამ? გამოდის ის, რომ ამ გადასახლებ-გადმოსახლებით თვალ-უწვდენელ და უიმისოთაც ძალიან სუსტად დასახლებულ რუსეთს მხოლოდ მცხოვრებლები აკლდება და სხვა არაფერი. რუსები აქ იხოცებიან, მთიულუბები—რუსეთში.

მთო მოსკოვის გაზეთში გულ-მოსაკლავი სურათი იყო შარშან აწერილი იმ ლეკებისა, რომელნიც, უკანასკნელი აჯანყების გამო, გარდაესახლებინათ რუსეთში. სულ ორი ათას კაცამდინ გარდასახლეს. შეიდასი ამთავანი მოსკოვში გაეტარებინათ და გაზეთში ამითი მდგომარეობა საშინელის სურათით იყო აწერილი: გაყვითლებულები, ჩხირივით გამხდრები, ჩამოძონდილ-ჩამოკანკილ ტანისამოსით კანკალებდნენ ამ სიცივეშიო, ძლივს ფეხებს მიათრევდნენო, ერთის სიტყვით აღამიანის სახე ამათ

არა ჰქონდათო! ნახევარზე მეტი გზაზე დახოცილაო, და ვინც მოვიდნენ, დიდხანს ვერც ესენი იცოცხლებნო.

მეორე რუსულ გაზეთში ეწერა ამას წინათ, რომ ვილაც ორი „ჩერქეზი“ (ლეკებივე უნდა ყოფილიყვნენ, უუკველია) მოიყვანეს სარატოვის სასამართლოშიო, ამათ აბრალდნენ უბილეთოდ სიარულს, პოლიციის აფიცრისა და სალდათის დაჭრას და კიდევ სხვა რაღაც ავაზაკობასო.

ამნაირი ბედი მოელის თითქმის ყველა გადასახლებულ მთიულუბს. ან დაიხოცებიან, ან თავ-გამომეტებულები სხვებსაც შეაწუხებენ, საცა იცხოვრებენ და თავის-თავსაც დაიღუპავენ.

ნუ თუ ამას სახელმწიფო სარგებლობა მოითხოვს?

რა სიკეთე დაგვეყარა ჩერქეზების გარდასახლებით? ამ უკანასკნელმა ომმა დაგვიმტკიცა, რომ ეს ჩერქეზების გადასახლება სახელმწიფოსთვის ძალიან მოუფიქრებელი და მავნებელი საქმე იყო. თავის სამშობლო ქვეყნიდან განდევნილი და თავ-ხელ-აღებული ჩერქეზები გვეწვიენ აქ და ყველამ იცის, რომ იმათ თავ-დასხმა სოხუმის მაზრას და ჩვენ მმართველობას იაფად არ დაუჯდა. ის კიდევ სხვა არის, რაც ამავე ჩერქეზებმა (ბაშიბუზუყებმა) ბოღგარიაში, რუმელიაში და საზოგადოთ ყველგან სლავიანების ქვეყნებში მხეცობა, ავაზაკობა და ბარბაროსობა ჩიდიენს.

იმთავან ძალათ-დატოვებული ქვეყანა, თუმცა იქ სხვა-და-სხვა ჩინოვნიკებს, ძატკოვებს და უცხო ქვეყნის კალონიებს დაურთიგეს მიწები, მაგრამ სულ გავერანდა, სულ შეუმუშავებელი და დაუსახლებელი დარჩა. რატომ? იმიტომ რომ ვინც მოთავსებული იყო, ის გაჰყარეს და ვინც მოიყვანეს, ის აქ ვერ მოთავსდა.

ამ გვარივე ბედი მოგველის ახლა ჩვენ აჭარის და საზოგადოთ მაჰმადიან საქართველოს მხრიდამაც, თუ ისინიც იძულებული შეიქნენ, რომ თავიანთი ქვეყანა მიატოვონ.

ჩვენ არ ჩამოვთლით იმას—თუ მატერიალურის მხრით რამდენი დააკლდება ქაეკასიას მთიულუბის გადასახლებით. საკმაო იქნება მოვიგონოთ მხოლოდ, რომ თითქმის მთელი ქაეკასია გამოდის ოსურის ყველით, მთიულუბის კარაქით, ლეკების შალით და ამათი იარაღის კეთებით; საკმაო იქნება მოვიგონოთ, რომ ჩაჩნები მშვენიერი მჭედლები (მჭევაბები) არიან, ბელაქნელებს ჰყავთ ური-

*) „დროება“, № 132.

ცხვი ცხვარი, აკეთებენ მატყლს, რომ აჭარბებს მოჰყავსთ ჩინებული თამბაქო და ხილი, რომ ქობულეთლები არიან დახელოვნებული ხუროები და მიწის მუშაკნი, რომ მაჭახელის თოფი მთელს მცირე აზიაში და ქავკასიაში განთქმულია და სხვ. და სხვ. უკელა ეს რომ მოვიგონოთ, მაშინ ცხადათ წარმოგვიდგება თვალ-წინ—თუ ყველა ამ მთიულის ხალხების გადასახლებით რამდენი დააკლდება ქავკასიას, რამდენათ უკან დაგვწევს ის ჩვენ ჩვენს ოჯახობაში, მეურნეობაში, წარმოებაში და სხვ.

ნუ თუ ამასაც სახელმწიფო ინტერესი მოითხოვს?

და ან რა საჭიროა ამდენი გადასახლება-გადმოსახლება, ამდენი ტანჯვა ხალხისა და ქვეყნის გაუღატანობა, როდესაც უამისოთაც ძალიან კარგათ, ადვილად და სახელმწიფოს სასარგებლოთაც და თვით ამ ხალხების საკეთილ-დღეობათაც შეიძლება მოთავსდეს საქმე.

დააყენეთ ამ შერისხულ მთიულ ქვეყნებში კარგი, პატისანი, ადგილობრივი ხალხის ხასიათისა და ენა-ჩვეულების მცოდნე ნაჩაღნიკები; ყველაზე პირველად ყაზარმებისა და საპრობილიების ნაცვლად ააშენეთ იქ შკოლები, რომლებშიაც იმათ ენასა და სარწმუნოებას პატივი და განმავლობა ჰქონდეს; ჯარებისა და ზარბაზან-შტიკების მაგიერად გაგზავნეთ იქ კარგი, მცოდნე მასწავლებლები სახელმძღვანელო წიგნებითა და კალამ-ქაღალდითა; დააწესეთ, ადგილობრივ ადამიანთა მსგავსად, კარგი სასამართლოები, გაგზავნეთ პატიოსანი მოსამართლეები,—და თქვენ ნახეთ, რომ ათი-ოცი წლის განმავლობაში თქვენ შეიძენთ ხალხს მშვიდობიანს, მხნეს, მუშაკს, რომელიც თავის თავისთვისაც კარგი იქნება და სახელმწიფოსთვისაც ძვირფასი და გამოსადეგი; თქვენ შეიძენთ ქვეყანას ნაყოფიერს, მდიდარს, კარგათ შემუშავებულს და მაგრად დაცულს გარეშე და შინაგან მტრისაგან.

არათუ აღამიანი, თვით მხეციც კი ემორჩილება კაცს, თუ ხედავს, რომ შენ სამტროდ არ მიღიხარ იმასთან. ხალხის კეთილ-დღეობისა და წარმატების მისაღწევნელად მამაკედინებელი და გასაქლექტი იარაღის ხმარება როდია საჭირო; არამედ ისეთი იარაღის, რომელიც ამ კეთილ დღეობას და წარმატებას პირდაპირ უწყობს ხელს და ეხმარება...

ს. მ.

დღიური

* * * * *
 ვაზეთს „ქვეყანაში“ დაბეჭდილია ვრცელი სტატია, რომლის ავტორს მოჰყავს ის გარემოება, რომ ქავკასიის მემამულეები სრულიად არ უყვლიან თავიანთ ტყვეებსა, დაუზოგავად სჭრიანო და ამის გამო მთელი ქვეყნის ჰავა იცვლება და გოლვისაგან მოსავალი მუდამ წელს ფუჭდებაო.

მრთის სიტყვით, ავტორი ამბობს იმას,

რაც ჩვენს გაზეთში რამდენჯერმე იყო თქმული; მაგრამ ავტორის დასკვნა ისეთი გაბედული და თამამია, რომ ამისი თქმა ჩვენ არასოდეს არ გავგიბედავს:

ავტორი ამბობს, რომ მთავრობამ უკიდურესი ზომა უნდა იხმაროს ტყვეების დასაცველადაო; და ეს უკიდურესი ზომა არის, ჩამოერთვას ტყე იმ მეპატრონეს, რომელმანც თავის საკუთრების რიგინად მოხმარება არ იცისო! მთავრობას სრული უფლება აქვსო, რომ ჩამოართვას მამული ისეთ მეპატრონეს, რომელსაც გონიერად თავის მამულის მოუვლელობით მთელის ქვეყნისთვის ზარალი მოაქვსო!

ჩვენ სრულიად თანახმა ვართ ამ აზრისა; მაგრამ გვაკვირებს მხოლოდ ოფიციალურს გაზეთში გამოთქმა ამისთანა მხნე შეხედულობისა

* * * * *
 ახალციხილამ იწერებთან, რომ ამ ქალაქსა და აბასტუმანს შუა ახალი მოსესეს გზა კეთდებაო.

* * * * *
 დაბა ხონილამ შემდეგ ამბავს გვწერენ:

„ამ მდგომარე იენისის 15-ს, დღით პარასკევ საღამოს, ოთხი პატარა მწყემსები უფლიდნენ თავიანთ პირუტყვს ს. სუხჩიას მინდორზედ, პატარა მთის ძირში, რომელიც მდებარებს ბუბიის ხიდის მახლობლად, მდ. სხენის-წყლის მარჯვენა მხარეზედ.

„უცრათ მოვარდნილა ნაქერის წყალი, რომელსაც დაუღვრჩვია ეს ოთხი პატარა მწყემსი, შვიდი ძროხა, ათი ცხვარი და ოცდა ხუთამდე თხა.

„როგორც ამბობენ, ორი იმ ბავშვთაგანი უპოვინათ ძარობებში, რომელნიც ვილაკას ქონია თევზის დასაჭერად ჩამოშლილი მდ. სხენის-წყალში, ერთი უპოვინათ თ. წულუკიძის წისქვილის ღარში და მეოთხეც საღლაც მდ. სხენის-წყლის პირად ქვიშაში.

„ამბობენ, კიდეც ს. ბორდშიდ ამავე ნაქერის წყალს სამი პატარა ყმაწვილი დაუღვრჩვიაო.“

* * * * *
 მუთათისილამ მივიღეთ გაზეთში დასაბეჭდათ შემდეგი შენიშვნა:

„შთაღმა მუთათისის უეზდის ნაჩაღნიკმა, დაინიშნა თუ არა ამ თანამდებობაზე, გარდა სხვა-და-სხვა რეფორმებისა თავის სამართველოში *), ჰქმნა ერთს უსაჭიროეს საგანზედ, ესე იგი სოფლის გზების გაგანიერებას და გაკეთებაზედ, განკარგულება. მს, რასაკვირველია, კეთილი და კანონიერი საქმე არის; მაგრამ სრულდება ცუდათ იმის გამო, რომ ამ გზების გამართვა და გაკეთება მან მიანდო სოფლის მამასახლისებს და იმათგან აი ჩამოდენი ბოროტ-მოქმედება გამოდის:

*) ძანცდარიაში მაგ. შემდეგი რეფორმა მოახდინა: დაითხოვა ახალგაზდა მწერლები, რადგან ამათ შთამავლობითი და „სიმწიფის“ დოკუმენტები არ ჰქონდათ.—

1) მიატოვებენ ძველს გზებს და მიაკენებენ ხაზა ახლის გზისას; მათ შიერ შედგენილის პლანით, ან. გინმეს. გზის და ან ეენახს და, რასაკვირველია, მეპატრონემ უნდა დაიხსნას თავი, მეტი ღონე არა აქვს; მაშინ მოაშორებენ მის მამულს გზას და მისცემენ იმას სხვა მსველობას;

2) ბამოაწვევენ ამ გზების სამუშაოთ ხალხს იმ დროს, როდესაც მათ აქვთ გაცხარებული მუშაობა ლუკმაპურის მოსაპოვებლად; ვისაც აქვს ღონე, ისინი იხსნიან თავს, და სხვებს მიჩრევენ გზის საკეთებლათ;

3) მრთსა და იმავე დროს გამოჰყავთ მუშა როგორც სასოფლო გზების საკეთებლათ, ვგრეთვე სახელმწიფო, ბელათის მოწინასტერზედ და ნახშირზედ მისასვლელო გზების საკეთებლათ;

4) მმართებლობა რომ მოითხოვს ორმოცს კაცს მუშას, იგინი ოთხმოცს გამოაწვევენ, ნახევარს შეასყიდვენ სამუშევარში წასვლას და მოთხოვნილს რიცხვს გზავნიან; იქ დახვდებათ გზის ზედამხედველები, ნახევარს კიდეც ისინი გაუშვებენ, რასაკვირველია, არამუქთად და ამის გამო გზების კეთება გრძელდება დაუბოლოებლათ, და თუ ასე იქმნა, არასოდეს არ გაკეთდება.

„ამისათვის რიგია უფ. უეზდის უფროსმა ამ საქმეს მიაქციოს ყურადღება და არ დაენდოს ასე უანგარიშოთ ჩვენებურს მამასახლისებს“.

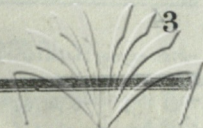
„დროების“ კორექსიონდენსია

სოფ. ველისციხილან, 20 იენისს. ამ დღეებში ჩემის საქმეებისთვის მომიხდა სოფ. ჩუმლაყში გადასვლა. აქ სასოფლოზედ რომ გავიარე საშინელი ხალხის ყაყანი მომესმა; მიუახლოვდი, დავედგე და აი რა შევიტყე:

„ამ განვლილის მაისის უკანასკნელს რიცხვებში მომხდარა ერთი შემთხვევა, რომელსაც აუღელეებია თითქმის მთელი ჩუმლაყის საზოგადოება. შეკრებილს ხალხში ისმოდა ყაყანი, ყვირილი; ერთხმად დაენებებინათ მუშაობისთვის თავი და იძახდნენ: „ღირსია დავდუბოთ ჩვენი საზოგადოებიდგან პაჭო! როგორღა უნდა უთხრათ მაგას გამარჯვება, როგორ ვსჭამოთ მაგასთან პური, რაღა სინიღისიანი კაცია! და სხვ.“

ჩუმლაყში მცხოვრებს სახაზინო გლეხს აბარია მსოფილს (პაჭოს) ერთს ღამეს თავის ძმის შიგილა და თავის ცოლის შინ არ მყოფობის დროს შეურყვევია ნათესაობა და შეურაცხება მიუყენებია თავის რძლისთვის, რომელსაც ძილიღვან გამოღვიძების ყვირილის შემდეგ მიშველებიან მეზობლები, და რაღა დროს: თურმე ქალს ეგონა თავისი მინდვრიდან მოსული ქმარი, და ბოლოს დროს დარწმუნდა, რომ ის შემცდარია, შეექმნა ყვირილი.

მს ხმა მალე გავრცელდა საზოგადოებაში, რომელმანც აღმღვრეულის გულით შეხედა ამ მოქმედებას. მღვდელმა

და საზოგადოებამ დაატანეს ძალა მოხელეებს: დაიჭირეთ ის ბილწიერი პაპი და საქმე წარმოებაში შეიყვანეთ, საზოგადოებას სურს მოახდინოს განჩინება და წარადგინეთ ეგ კაცი მასრის უფროსთანაო.

მართლაც, დაიჭირეს, შეაბოროკილეს და მოხელეებიც იძახდნენ, ღირსია დაკარგვისაო!

მაგრამ, როდესაც კვირა დღეს განჩინება უნდა შეედგინა საზოგადოებას იმის გადასახლებაზედ ციმბირში, ნახეს, რომ შეაბოროკილებული ტუსალი თავისუფლად დასეირნობდა მინდორში!—იმის განთავისუფლებას ერთს იქაურ მცხოვრებს ნაციმბირალს აბრალდებდნენ და ძალიან ჯავრობდნენ.

ამ ყაყანის დროს მცირედ 'ხანს კიდევ დაიჭირეს პაპი, მაგრამ ნაციმბირალმა თავისი აასრულა და პაპი დღესაც თავისუფლად დასეირნობს.

აი ამხედ იყო ის ყაყანი ხალხისა, რომელსაც სოფ. ჩუმლაყში წავატყდი.

X. X.

წმინდი რედაქტორთან

შუალა რედაქტორო!

ჩვენ, ზუგდიდის მცხოვრებთაც, მივალწიენით იქამდინ, რომ ვიწერთ ხოლმე გაზეთებსა და ჟურნალებს; ცნობისმოყვარეობა აღგვეძრა, ქვეყნის ამბავი გვინდა შევიტყოთ.

მაგრამ, ჩვენ-და-საუბედუროთ, ნახევარი გაზეთები და ჟურნალები არ მოგვდის და თუმცა ვიღებთ ზოგიერთს, იმათაც გაჩირქიანებულს, მეოთხე-მეხუთე დღის შემდეგ ფოჩტაში მიღებიდგან.

ამის დამნაშავედ ვრიცხავთ ჩვენი ფოჩტის ჩინოვნიკს უფ. ი. ს.—ლჩს, რომელმაც მიღების უშალ უნდა გადაიკითხოს, მერმე იმისმა თანაშემწემ, შემდეგ ნაცნობებმა და სხვ. შუ. თანაშემწე ფოჩტის უფროსისა მ. ჯ., რომელიც ამყად და ამპარტანულად გამოჰქიმულია სტოლზედ, გვიპასუხებს, გაზეთების სათხოვნელად რომ მივალთ: „რასპისკა მოიტანე!“ მიმღებელს ზომ სიტყვას ვერ ვეტყვი, ისეთსა დაიღრიალეებს, როგორათაც ცხელი ტყვიით დაჭრილი დათვი, ბიჭს გავგზავნი—ვერ გიცნობთო, ჩვენ მივალთ—თავის დროზედ უნდა მოხვიდეთ, დანიშნულს დროზედ მივალთ—არა გეცალიანო, აი ეს წერილსა ვწერ ამხანაგსაო, ბაზარში გვინდა წასვლაო, ჩაის გიანლებითო, ბატის ჭუჭულები დამეკარგა, იმათ ვეძებო და სხვ. იმ დღეს ცხრის ნახევარზედ დილით მომიხდა შესვლა ფოჩტაში ფულის თაობაზედ. ღანახვის უშალ შემოამიტია დილის ბრინწიანის ხვით; „რა არის აგრე დილით რომ მოაბიხარ, როდესაც ჯერ არ ამდგარვართ!“ რადგანაც იმ დღეს წვიმა იყო, უკან ვერ დავბრუნდი, გამოვედი და ბალკონზედ გავიჩრდი. ცოტა ხანს შემდეგ გამობძანდა, სტაქანი ჩაი

გამოიტანა, დადგა სტოლზედ კანცელარიაში, დაუწყო სმა, ერთი, ორი, სამი და მეოთხეც მიაყოლა. ამ დროს, ჩემდა-საუბედუროთ წიწილები და კრუხი გამოუტყინდნენ გარეთ. ღანახათუ არა, გამოუდგა; მინამ შეაგროვებდა და ჩაახულებდა, შეეყარეთ რვამდინ გაზეთების მიმღებნი და წიგნების გამგზავნი. მეთე საათიც დაიწყო და კიდევ შემოვიდა დაღალული და მოქანცული წიწილების დევნითა. ზოგს გვითხრა, მიღების დრო გასულიაო, ზოგს რა გვითხრა, ზოგს რა და გამოგვიშვა სახლში.

სალამოს ექვს საათზედ პარასკევს და სამშაბათს ფოჩტას გააჩრევენ, ექვსი საათის გასულს დაკეტამენ კარებს და მიდიან სასეირნოთ.

მართის სიტყვით ამნაირმა მოქმედებამ ლამის თავზედ ხელი აგვადებინოს, მოგვისპოს გაზეთების კითხვის სიყვარული და მიგვეცეს ღრმა ძალსა.

მთხოვეთ, უფ. რედაქტორო, შეგვატყობინოთ, ეს ფოჩტის ჩინოვნიკები აქ ინდოურების და ქათმების საზრდელათ არიან გამწესებულები და კვერცხების საყიდლოთ და გასასყიდლოთ, რომლიდგანაც საწყალ ფოჩტის ცხენებს წელი აქვსთ მოწყვეტილი ღოდრონი კვერცხით სამსე იაშვიკების ზიდით,—ამაგებისთვის არიან გამწესებულნი, ამისთვის ეძლევათ ჯამაგირი, თუ იმისთვის, რომ თავის მოვალეობა შეასრულონ?

ზუგდიდელი.

უსხო ქვეყნები

საზრანგეთი

ამბობენ, საფრანგეთის რესპუბლიკურ მმართველობას განზრახვა აქვს გამოუცხადოს პრინცი შერომ ნაპოლეონს, რომ თუ ის საქვეყნოდ აღიარებს ზულუსებისაგან მოკლულის ნაპოლეონ მესამის მემკვიდრეობას, ვალდებული იქნება განდევნოს ის საფრანგეთიდან და ჩამოხადოს იმას საფრანგეთის მოქალაქეობა.

მართის ფრანკოზულის გაზეთის სიტყვით, შერომ ნაპოლეონმა გამოუცხადა რესპუბლიკის პრეზიდენტს პულ ბრევისაო, რომ იმას აზრათაც არა აქვს, რომ საფრანგეთის ტახტის პრეტენდენტობა იკისროს, რომ ის არის და შემდეგშიაც იქნება რესპუბლიკური მმართველობის ერთგული და კლერიკალების მტერი, რომ არათუ თვითონე ყველა თავის მომხრეებს ურჩევს, რომ დემორჩილონ რესპუბლიკურ მმართველობას და ეცადონ იმის დამკვიდრებას საფრანგეთში.

— აი ის მანიჭესტი, რომელიც გამოუტყია პრინცი შერომ ნაპოლეონს საფრანგეთის ტახტის მემიებლობის თაობაზე. ეს მანიჭესტი პარიზის გაზეთს „ჩიგაროში“ იყო დაბეჭდილი:

„მე მეუბნებიან საფრანგეთის ტახტის პრეტენდენტად გავხდე. მაგრამ საქმე

იმაშია, რომ საფრანგეთში ვიქმედებდი რიელი ტახტი არ არის. ამის გამოც ვერ არ ვეძებ საფრანგეთის ტახტზე ასეილას, მაგრამ მე არაფის არ დაუთმობ იმ უფლებასა და უპირატესობას, რომელიც მეკუთვნის მე როგორც ბონაპარტის გვარის უფროსს წევრს. არაფის არ მივცემ უფლებას, რომ სხვამ ვინმე, ჩემის სახელით, ბონაპარტის გვარის სახელით ხალხი ააღლეგოს ან სხვა რომელიმე ბოროტება ჩაიდინოს.

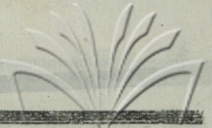
„საფრანგეთის რესპუბლიკა კარგს, ნაყოფიერს გზაზე ადგა ახლა, ის ახლანდელის დროების მოთხოვნილებების წარმოადგენელია, ძველ დროის პრინციპებს, კლერიკალიზმს ებრძვის,—და მე ჩემს დღეში არ დავდგები იმ პარტიის მოთავედ, რომელიც ამ გზაზე წინ აღუდგება და ბრძოლას დაუწყებს რესპუბლიკის მმართველობას.“

ზოგიერთი გაზეთები ამტკიცებენ, რომ ეს მანიჭესტი „ჩიგაროს“ მოგონილიაო, სრულებით პრინცი ნაპოლეონს არ დაუწერიაო. მაგრამ მართლა იმის დაწერილიც რომ იყოს, ამგვარი სიტყვების წარმოთქმა იმისაგან არაფის არ გაუკვირდება, რადგან ყველამ იცის, რომ იმპერატორების უტროსს ძმებს (უტროსს შტოს) საზოგადოთ ლიბერალობა, ლამაზი სიტყვების ხმარება ჩვეულებათა აქვთ იმ განზრახვით, რომ ხალხის სიყვარული დამსახურონ და როცა მარჯვე დრო მოუვათ, ამ სიყვარულით ისარგებლონ ხალხისავე დასაჩაგრავად.

— შემოსენებულსავე გაზეთში დაბეჭდილია შემდეგი ანდერძი ზულუსებისაგან მოკლულის პრინცი ლუი ნაპოლეონისა:

„საჭიროდ არ ვრაცხ უთხრა დედა ჩემს, რომ ის ყოველ დონის-ძიებას უნდა ხმარობდეს პაპა და მამა ჩემის კეთილი სახსოვარის ხალხში დასარჩენად. მთხოვე დედას არ დაივიწყოს, რომ, სანამ ერთი რომელიმე ბონაპარტთაგანი ცოცხალია, მანამ იმპერიას თავის წარმომადგენელი ჰყავს; ჩემის სიკვდილით ჩვენი სახლობა არ თავედება. ჩემის სიკვდილის შემდეგ, ნაპოლეონ პირველისა და მესამის მემკვიდრეობა პრინცი შერომ ნაპოლეონის უფროსს შეილზე—მიქტორზე—გადადის. იმედი მაქვს, რომ დედა ჩემი დაენმარება იმას თავის მოვალეობის აღსრულებაში და ამით მომცემს უკანასკნელ ნუგეშს.“

— ნაციონალურს ძრებაში არის ამ ქამად სჯა სახალხო განათლების მინისტრის ჩერრის კანონ-პროექტზე იმის შესახებ, რომ სამღვდლოებსა ჩამოერთვას ყოველი გველენა ხალხის განათლების საქმეში. ამ შესანიშნავ კანონის თაობაზე ბევრ დეპუტატებს წარმოუთქვამსთ სიტყვა კრებაში. ძლიერივალეები და ბონაპარტისტები, რასაკვირველია წინააღმდეგნი არიან ამგვარის წესის შემოღებისა საფრანგეთში; მაგრამ საფრანგეთის ხალხი და ძრების რესპუბლიკელი დეპუტატები (უმეტესობა) თანაუგრძნობს ჩერრის და ამის გამო, ამბობენ, ეს კანონ-პროექტი თითქმის

ერთის მუხლის შეუცვლელად იქნება მიღებული და დამტკიცებული.

მოსალოთი

სტამბოლში დიდი არეულობა ამჟამად; მუდამ დღე დიდხალ ხალხს ატუსაღებენ. ამბობენ, ოსმან-ფაშა მოუკლავთ.

— სულთანს მოუხმია სტამბოლში მამედ-ნედიმ-ფაშა, რომელსაც, ამბობენ, მთავარ ვეზირობას აძლევს.

— ბელგიურს გაზეთში დაბეჭდილია შემდეგი ტელეგრამა 19 ივნისს მიღებული სტამბოლიდან:

„მთავარ ვეზირმა ხაირედინ-ფაშამ ქალაქი მისცა ხონთქარს ვეზირობის დამატების თაობაზე. მამედ-ნედიმ-ფაშა დღეს მოვიდა სტამბოლში. ხალხი დიდს დიდებითა და თანაგრძობით მიეგება იმას, რადგან ამჟამად ის თავის ხალხობისა და სარწმუნოების დამფარველად მიანიათ; იმედი აქვთ, რომ ის დაიცავს ოსმალეთს უცხო ქვეყნების გაყენისა და გაცარცვისაგან. უანგარიშო ხალხი მოგროვილია მამედ-ნედიმის სასახლის წინ. ინგლისის ელჩმა ლეიარდმა და საფრანგეთისამ—ჟურნიემ რამდენჯერმე სცადეს, რომ ხონთქარი ენახათ სალაპარაკოთ, მაგრამ ხონთქარმა არ მიიღო ისინი. საზოგადოთ უცხო ქვეყნის წარმომადგენლები (ელჩები) ძალიან აღელვებულნი არიან.“

— ამავე გაზეთის სიტყვით, ხაირედინ-ფაშის გამოცვლისა და მთელი ამ სტამბოლის არეულობის მიზეზი ის გარემოება არის, რომ პოლიციას აღმოუჩენია საიდუმლო საზოგადოება, რომელსაც ხანთქარის მოკვლის განზრახვა ჰქონდა. ხონთქარისათვის უნდა ესროლათ თოფი იმ დროს, როდესაც ის ჩვეულებრივ პარასკევს მიუბის მეჩითში წავიდოდა სალოცავად. ამ შეთქმულობის აღმოჩენის გამო ბევრი წარჩინებული ოს-

მალები არიან თურმე ამჟამად სტამბოლში დატუსაღებულნი.

გამგებელი კომიტეტი თფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა საზოგადოებისა შესაფუძნელად შეუკლაველთა მოსწავლეთათვის ამით აცხადებს, რომ არძების შემოტანა ბავშვების მიღებაზედ შკოლაში ამ წლის სექტემბრიდან შეიძლება ივნისის ათიდან აგვისტოს ოც-და-ხუთამდე. არძასთან

საჭიროა იყოს წარმოდგენილი ნათლობის მოწმობა ან კანტარის, ან ადგილობრივი მღვდლისა არძებს მიიღებს ვიცე-პრედსედატელი გამგებელი კომიტეტისა თავ. ღვეით ივანეს ძე ავალი-შვილი თფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა ბანკში და შკოლის მასწავლებელი უ. შიფიანი თვით შკოლის სადგომში, რომელიც იმყოფება ქუჩაში, აგურიის ქუჩაზე, საქათქიშვილის სახლებში. (6-3)

მიხაილოვის ტექნიკურ-რეკინის გზის სასწავლებლის რევიზიასთან

„მიხაილოვის ტექნიკურ-რეკინის გზის სასწავლებლის მზრუნველი რევიზა“ ამით აცხადებს, რომ ვისაც ამ სასწავლებელში შესვლა ჰქვარს, იმათთვის მისაღები ეგზამენები იქნება ამ წლის აგვისტოს 16-დამ ვიდრე 31-დინ. თხოვნა უნდა შეიტანონ სასწავლებლის ზედამხედველის სახელობაზე (მორანტოვის წყლის-პირა ქუჩა, სასწავლებლის სახლი). თხოვნების მიღება ივლისის 15-დამ დაიწყება და 10 აგვისტოს გათავდება. თხოვნასთან წარმოდგენილი უნდა იქმნეს დაბადების (მეტრიკული) მოწმობა და აგრეთვე მოწმობა ყვავილის აცრისა.

ვისაც მოსაზადებელ კლასში შემავლა ჰქვარს, იმას მოეთხოვება: სამღეთო წერილიდამ—უმთავრესი ლოცვები, რუსული ენიდამ—თავისუფლად წერა-კითხვა და წაკითხულის თავის სიტყვით თქმა, და არითმეტიკიდამ—პირველი ოთხი მოქმედება.

ვისაც პირველ სპეციალურს კლასში ჰქვარს შემავლა, იმას მოეთხოვება: სამღეთო წერილიდამ—ძველი ალთქმა, რუსული ენიდამ—სინტაქსისი და ეტიმოლოგია, არითმეტიკიდამ—პრაპორციებამდინ, გეოგრაფიიდან—პირველი წლის კურსი (სიმონოვის სახელმძღვანელოდამ) და რუსეთის ისტორიიდან—რომანოვის სასახლემდინ. მოსამზადებელ კლასში მიიღებიან ყმაწვილები 13 წლიდამ 16 წლამდინ; სპეციალურს კლასში კი 14 წლიდამ 18-მდინ. სწავლის ფასი წელიწადში—ერთი თუნანია. სასწავლებლების შავირდებს შეუძლიანთ თვეში 4 მანეთად და 50 კაპ. აქვე სკამონ სადილი. (3-2)

რკ. გზა.	დღა.	საღამ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მან კაპ.	მაზანდა	მან კაპ.	თფილისის სამკურნალო
თფილისი ..	9 21	5 18	8 კაპ.	8 კაპ.	მ.ცი სიტყვა თფილისიდან.		თფილისი 22 ივნისს.		მრევენის მოედანზე
მცხეთა ..	10 11	6 27	85	44	ძაქასიის აქეთა მხრის ყველა		შქვ. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	220	სახლებში.
ზორი ..	11 58	9 43	3	1 53	ქალაქებში ..	50	შქვ. წითელი ..	170	ავთმყოფებს მიიღებენ ყოველ
ხაშური ..	1 29	11 57	4 73	2 42	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს,	2	შერა ფუთი ..	150	დღე დილის 9 საათიდან 1-დინ.
სურამი ..	1 44		4 90	2 61	პეტერბურღს, მარშავს ..	2	ბაზა მრევენისა, ფუთი.	8 20	მ რ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვევი და
შვირილა ..	5 49		7 21	3 69	(ოსმალეთში, შვეიცარიაში ..	3	— ამერიკისა, ფუთს ..	9 50	ბარალევიჩი—შინგ. ავთ., შიუჩა-
რიონი ..	6 57		8 44	4 31	იტალიაში და საფრანგეთში ..	3 50	ბავენტალი ბაზა ფუთი.	10 70	რიონც—ქალის ექიმი და საშვი-
სამტრედია ..	7 51		9 66	4 93	ინგლისში ..	3 75	მატყელი თუშური ფუთი.	8 20	ლოსნოს ოპერაციები.
ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47	ფორმა		— მარაქამისა ფუთი ..	4 30	ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვევი—ში-
ფოთი ..	9 50		12 24	6 26	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, შუთისს, რუსეთს—ყოველ		აბრეშუმ, ნუხური სტ.	2 10	ნაგ. ა. გახუტოვი—საბეზიო და
ფოთი ..	9 3				დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და		შონი ფუთი ..	5 80	ბავშვის. პუნოვი—თვალის.
ახალ-სენაკი.	10 14		1 53	78	ხუთშ. მ.ზურ.—პარასკ. და ორშ. ძა-		შონის სანთელი ფუთი.	7 60	მ თ ხ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვევი შ-
სამტრედია ..	11 5		2 61	1 33	ხეთს—სამშ. და შაბ. ბ) შუთაი-		სტეარინის სანთელი ფ.	12 40	ნაგანი ავთმყოფობის.
რიონი ..	12 13		3 84	1 97	სიდან: თფილისისა და ფოთისაკენ—		ხორცი ძიოხისა დიტრა	72	ხ უ თ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვევი—ში-
შვირილა ..	1 18	ღამე.	5 3	2 56	ყოველ დღე კვირას გარდა. მ.ზურ-		— ცხვრისა, ლიტრა ..	90	ნაგ. შიუჩარაიცი—სიფილიტიკურ
სურამი ..	5 12		110 7 34	3 74	გეთს—ორშ. და პარასკ.		სპარტი ვეჯრო ..	4 50	და საშარდვ ორგანების.
ხაშური ..	5 39		1 37 7 51	3 84	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ	შაქარა ბროც. ფუთ ..	7 10	პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: მერმიშვევი—ში-
ზორი ..	7 5		4 8 9 24	4 73	და სამზღვარ გარეთ:		— ფხენილა ფუთი ..	5 70	ნაგ., ა. ბახუტოვი—საბეზიო, ქა-
მცხეთა ..	8 50		6 59 11 39	5 82	ლა წიგნის ..	3	შავა რვალის გრვ. ..	65	ლისა და ბავშვების?
თფილისი ..	9 31		7 5 6 12 24	6 26	დაბეჭდილის (სამი მიხანდი) ..	8	ზეთი ქუნჯუთისა ფუთი.	11 80	შ ა ბ ა თ ს: მერმიშვევი შინგ., და
							თამბაქო საშუალო ფთ.	6 50	პუნოვი თვალისა.